

Příloha k protokolu o SZZ č.
Vysoká škola: **Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích**
Filozofická fakulta
Ústav bohemistiky
Datum odevzdání posudku: **11. 6. 2014**

Jméno: **Monika NIKLOVÁ**
Obor: **bohemistika**
Vedoucí bakalářské práce:
PhDr. Štěpán Balík, Ph.D.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Běžná mluva v oblasti Boskovic

Monika Niklová si stanovila složitý úkol: najít v dané oblasti rysy boskovického nářečí. Ve svém textu se snaží využít poznatků z knihy Františka Svěráka *Nářečí na Boskovicku*. Vychází především z jeho teze o nepravidelnosti v hláskosloví (střídání *e* a širokého *ê*, podobně *i* o a širokého *ô*). Jistě snadnější a pro bakalářskou práci by bylo dostačující, soustředit se na analýzu středomoravských rysů obecně, resp. na rozbor jevů typických pro její severní a jižní podskupinu. Zkoumané území obce Suchý totiž leží na rozhraní obou oblastí.

Přestože bakalantka dokázala najít vhodné respondenty, jejichž promluvy vykazují velký počet nářečních rysů, samotný výběr nahrávek není zcela vyrovnaný (3 rozhovory s nejstarší generací, 1 se střední a 2 s nejmladší) a může tak ovlivnit výsledek při vzájemném srovnání. Vedoucí práce však měl jen omezený prostor, jak vývoj textu ovlivnit, neboť některé z jeho rad a oprav, byly zřejmě z časových důvodů pominuty. Jedná se především o nedostatečné využití sekundární literatury. Autorka zcela ignorovala doporučení použít *Český jazykový atlas* a základní publikaci *České nářeční texty*, v nichž by bakalantka našla i příklad nářečí z okolí Boskovic (s. 166, 167). Velkým nedostatkem je i základní nepochopení Cuřínovy tabulky (Cuřín, s. 63). Široké *ô/ê*, nemá s diftongizací *ú/ý* na *ou/ej* nic společného (s. 25). Autorka byla na tuto chybu opakovaně upozorňována.

V metodologické části zcela chybí část popisující vlastní postup. Možná by právě tato rozvaha umožnila autorce lépe koncipovat strukturu práce. Definici boskovického nářečí způsobem, jakým to činí Niklová, nepovažuji za šťastný. Kapitulu samu pro sebe představuje rozlišení širokých a běžných vokálů. Podle mého názoru se v nahrávkách široké *ê* a široké *ô* nevyskytuje a setkáváme se zde pouze se jihostředomoravskou záměnou *u* na *o* a *y/i* na *e*. Nemám však náležitě „vycvičené ucho“, a navíc nejsem specialistou na danou oblast, tedy respektuji autorčin názor a ponechávám tuto otázku jako otevřenou. Bakalantka by se k této podstatné problematice mohla vyjádřit během obhajoby.

Z věcných nedostatků mohu jmenovat např. řazení zakončení substantiv *-ma* či zájmenný tvar (*nevím tě* – s. 29) do hláskoslovného oddílu. Niklová si také zjevně neuvědomuje, že pronomén *tě* se ve středomoravské skupině vyskytuje i v dativu (viz Bogoczová, s. 76). Krácení u sloves *strávím*, *ležím* je obecně český rys, a ne moravská krátkost. (Sama autorka uvádí příklad *tata*, ale neoznačuje ji – s. 32). V teoretické části Niklová uvádí moravskou tendenci neodstraňovat příponu *-l* u *l*-ového participia (m. sg) u sloves I. třídy (s. – 14). Přestože se tento jev vyskytuje v prepisech, a to v záznamu nejmladší generace (četl – s. 65), autorka se k němu v praktické části nevyjadřuje.

Na druhou stranu se bakalantce řadu jevů postihnout podařilo. Jedná se např. o zachycení bohatého výskytu protetické hlásky *h-* (ve slově *hósátka* – s. 26 – ale proteze není). Zcela správná je její analýza základních středomoravských a moravských rysů (*ou* na *ó*; *ej* na

é; neprovedená přehláska *a – ě – e, u – i*). Niklová se orientuje rovněž v problematice týkající se proteze *v-* a úženi *é v í*.

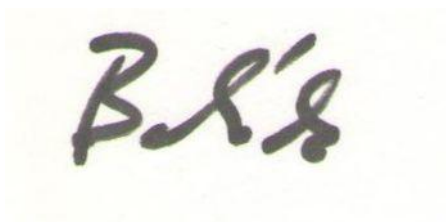
Niklová také dokázala zdokumentovat i specifickou slovní zásobu (např. *doděrek, lokše, moráké*). Mohla by ji však usouvztažnit s výzkumem zachyceným v *Českém jazykovém atlasu*. Měla by si také uvědomit, že některé lexikální jednotky se od české oblasti liší pouze rozdílným hláskoslovným vývojem (např. *fošké, kalijopké* – s. 27). To z jejího rozboru nevyplývá.

V práci se bohužel vyskytují formální nedostatky. Ať již to jsou poměrně časté „překlepy“ (např. s. 7, 13, 15, 18) nebo problémy s interpunkcí (*V první, teoretické, části ...*) či formulací a stylem (*na části území žije však dvojice l – l* – s. 13; *než se výzkumník vrhne na samotný výzkum* – s. 22). Někdy autorka – zanořena v houštině daného materiálu – použije i nářeční tvar (*hanácké jev* – s. 29).

I přes uvedené závažné nedostatky, lze konstatovat, že vznikla práce, která vychází z vhodně pořízených originálních nahrávek (rovněž přepis není v zásadě špatný, ale by bylo možné ho ještě vylepšit – ne všechny znaky z nahrávek jsou v přepise postiženy). Autorka dokázala popsat některé podstatné rysy obecně české, obecně moravské, středomoravské a zároveň poukázala na stírání nářečí. Práci jistě nelze upřít výzkumný charakter.

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: **dobře**

.....
podpis vedoucího bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 11. června 2014

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte